

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра освіти дорослих та цифрових технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

«22» жовтня 2025 року, протокол № 13

Голова Вченої ради

Микола КИРИЧЕНКО

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації

**МАЙСТЕРНІСТЬ НАСТАВНИЦТВА: ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ
ТЮТОРСТВА В ЗАКЛАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Категорія: педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники закладів вищої освіти

Розробники:

Просіна О.В. , кандидат педагогічних наук, доцент, директор Центру післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Непийпа Н.Д. , аспірант кафедри педагогіки, адміністрування та соціальної освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти»; старший викладач кафедри англійської мови Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій.

Рецензенти:

Муранова Н.П., доктор педагогічних наук, професор, проректор з навчальної, науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Колісниченко А.В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської мови Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра освіти дорослих та цифрових технологій

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДЗВО «Університет
менеджменту освіти»

«22» жовтня 2025 року, протокол № 13

Голова Вченої ради

_____ Микола КИРИЧЕНКО

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації

**МАЙСТЕРНІСТЬ НАСТАВНИЦТВА: ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ
ТЮТОРСТВА В ЗАКЛАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Категорія: педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники закладів вищої освіти

Розробники:

Просіна О.В. , кандидат педагогічних наук, доцент, директор Центру післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Непийпа Н.Д. , аспірант кафедри педагогіки, адміністрування та соціальної освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти»; старший викладач кафедри англійської мови Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій.

Рецензенти:

Муранова Н.П., доктор педагогічних наук, професор, проректор з навчальної, науково-педагогічної роботи та післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти».

Колісниченко А.В., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської мови Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій

Термін дії програми: з 2025 до 2030 року

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Сучасний етап розвитку вищої освіти в Україні позначений глибокими трансформаціями, що стосуються не лише змісту й форм навчання, а насамперед – нової культури педагогічної взаємодії. Перехід до студентоцентрованої, компетентнісно орієнтованої моделі освіти актуалізує потребу в оновленні ролі викладача – від традиційного транслятора знань до фасилітатора, наставника й тьютора індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти.

В основу розуміння завдань і сутності індивідуалізації освітнього процесу особистості покладено законодавчі вимоги Закону України «Про вищу освіту» (2014 р.), який визначає академічну свободу, автономію здобувача освіти та право на індивідуальну освітню траєкторію; Закону України «Про освіту» (2017 р.), розділ I «Загальні положення», де підкреслено право кожного на вибір форм, темпів і шляхів здобуття освіти; Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу» (2024 р., № 3642-IX), який закріплює системні засади побудови персоналізованого навчання у вищій і післядипломній освіті; а також Положення про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти (постанова КМУ № 957 від 15.09.2021 р.), що поширює принципи індивідуалізації й на систему післядипломної та вищої освіти.

У контексті реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року, Концепції розвитку освіти дорослих в Україні, а також Державної стратегії регіонального розвитку на 2027 рік, наставництво і тьюторство розглядаються як ключові технології підтримки професійного зростання здобувачів освіти, розвитку їхньої автономії, відповідальності, критичного мислення та здатності до саморозвитку.

Водночас у закладах вищої освіти ці практики поки що мають епізодичний характер і потребують системного методичного, психологічного та організаційного забезпечення, орієнтованого на формування у педагогічних та науково-педагогічних працівників тьюторської компетентності, розвиток культури партнерства та людиноцентричного підходу в освітньому процесі.

Програма спрямована на формування у педагогічних, науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти сучасної тьюторської компетентності, що охоплює розуміння філософії наставництва, володіння

технологіями індивідуалізації навчання, засобами фасилітації, рефлексії та розвитку потенціалу здобувачів освіти. Її актуальність зумовлена необхідністю підготовки викладача нового покоління – суб'єкта партнерських відносин зі здобувачем освіти, здатного створювати безпечний, підтримувальний і трансформативний освітній простір.

Програма поєднує традиції сучасної української педагогіки наставництва з інноваційними тьюторськими підходами, що застосовуються у провідних університетах Європи, і відповідає сучасним викликам освіти XXI століття.

Цільова група: педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники закладів вищої освіти.

Обсяг (тривалість): 90 годин / 3 кредити ЄКТС (три тижні).

Особливості реалізації програми: Реалізація програми передбачає гнучку організацію освітнього процесу з урахуванням сучасних умов функціонування закладів освіти, зокрема можливості навчання в період воєнного стану та за умов енергетичної нестабільності. Для забезпечення безперервності навчання передбачено надання слухачам відеозаписів лекційних занять та навчальних матеріалів для самостійного опрацювання.

Освітній процес організовується з використанням цифрових освітніх середовищ і платформ, зокрема хмарної платформи Google Workspace for Education, систем відеоконференцій BigBlueButton та Zoom, а також вебпорталу «Український відкритий університет післядипломної освіти» (LMS Adult Learning), що забезпечує доступ до навчальних ресурсів, тестування та зворотного зв'язку між слухачами і викладачами.

До проведення занять залучаються науково-педагогічні працівники, тренери, експерти-практики у сфері вищої освіти. У разі потреби для забезпечення якісного проведення занять може здійснюватися додаткова методична та технічна підготовка викладачів щодо використання інтерактивних інструментів та онлайн-сервісів.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: дистанційна.

Мета підвищення кваліфікації: Підвищення професійної компетентності педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників закладів вищої освіти у сфері наставництва й тьюторства, формування здатності ефективно підтримувати індивідуальні освітні траєкторії

здобувачів вищої освіти через застосування сучасних педагогічних, психологічних і цифрових технологій.

Завдання підвищення кваліфікації.

Ознайомити слухачів із сучасними концепціями тьюторства, менторства й наставництва у вищій освіті, їх психологічними та педагогічними основами.

Розкрити законодавчі, етичні та організаційні засади тьюторської діяльності в системі вищої освіти.

Сформувати вміння планувати та реалізовувати індивідуальні освітні траєкторії здобувачів освіти та молодих викладачів.

Розвинути навички комунікації, фасилітації, коучингового діалогу та рефлексії як базові інструменти наставницької взаємодії.

Навчити слухачів розробляти авторські тьюторські кейси, плани супроводу або програми менторських сесій відповідно до реальних освітніх потреб.

Сприяти розвитку здатності аналізувати результати наставницької діяльності, вести тьюторське портфоліо та презентувати власні професійні напрацювання.

Формувати культуру партнерства, академічної підтримки та людиноцентричного підходу в освітньому середовищі закладу вищої освіти.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться (згідно з Професійним стандартом «Викладач закладу вищої освіти», МОН України, 2024):

Педагогічно-тьюторські компетентності – здатність планувати, організовувати та супроводжувати індивідуальні освітні траєкторії здобувачів вищої освіти, використовуючи сучасні педагогічні, фасилітаційні та рефлексивні технології; враховувати принципи інклюзивності, академічної доброчесності та людиноцентризму у вищій освіті (A1.Y1–Y4, A2.Y1–Y4, A1.B1–B3, A2.B1–B2).

Комунікативно-фасилітаційні компетентності – здатність ефективно взаємодіяти зі здобувачами освіти, колегами, менторами й стейкхолдерами у відкритому освітньому середовищі, підтримуючи прозору, толерантну, етичну та академічно доброчесну комунікацію; володіння техніками коучингового діалогу, активного слухання та ненасильницького спілкування (A2.K1, A2.B2, A3.K1, Ж1.K1–Ж2.Y1).

Оцінювально-рефлексивні компетентності – уміння проєктувати, здійснювати та вдосконалювати процес оцінювання освітніх результатів,

надавати якісний зворотний зв'язок, аналізувати власну діяльність і результати наставницької взаємодії, забезпечуючи неупередженість, об'єктивність та розвиток рефлексивної культури (Б1.У1–У4, Б2.У1–У3, Б3.У1–У3, Б2.В1–В2).

Психолого-педагогічні компетентності – здатність здійснювати психологічну підтримку здобувачів освіти, сприяти їхній мотивації, саморегуляції та розвитку емоційного інтелекту; володіння методами створення безпечного, підтримувального та ресурсного освітнього простору (А2.У2, А2.В1–В2, Ж2.У1, Ж3.В1–В2).

Цифрово-комунікаційні компетентності – уміння використовувати цифрові інструменти та онлайн-сервіси для тьюторського супроводу, проведення консультацій, групових обговорень, рефлексивних практик і моніторингу освітнього прогресу; застосування елементів відкритої науки та цифрової педагогіки (В2.У2, Г1.У2, Г2.У1, Г3.В1).

Організаційно-управлінські компетентності – здатність планувати, координувати та оцінювати освітні процеси наставницької й тьюторської взаємодії, розробляти й реалізовувати програми підтримки професійного розвитку викладачів і здобувачів освіти (Г1.У1–У2, Г3.У1–У2, Ж3.У1, З2.У1–У2).

Етичні та соціально-відповідальні компетентності – дотримання етичних норм і принципів академічної доброчесності, розвиток соціальної відповідальності, культури партнерства та наставницької етики у професійному середовищі (Б2.В1, Д1.В1, Ж1.В1, З1.В1).

Очікувані результати підвищення кваліфікації: у результаті опанування програми слухачі:

розуміють сучасні концепції наставництва, тьюторства, фасилітації й коучингової взаємодії у вищій освіті; володіють базовими поняттями, принципами й моделями тьюторського супроводу;

усвідомлюють нормативно-правові, етичні та організаційні засади наставницької й тьюторської діяльності, зокрема вимоги академічної доброчесності, інклюзивності та гуманістичної педагогіки;

уміють проєктувати й реалізовувати індивідуальні освітні траєкторії здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб, потенціалу, рівня автономії та мотивації;

здатні застосовувати тьюторські й фасилітаційні технології в освітньому процесі – індивідуальні та групові консультації, рефлексивні практики, метод «відкритого діалогу», карти розвитку, портфоліо тощо;

володіють навичками надання зворотного зв'язку і супроводу у

форматі підтримувальної комунікації, використовуючи принципи емпатії, активного слухання та ненасильницького спілкування;

уміють організовувати групові форми наставництва (менторські та супервізійні сесії), спрямовані на розвиток професійних і соціально-емоційних компетентностей педагогів і здобувачів освіти;

використовують цифрові платформи та онлайн-сервіси для забезпечення тьюторської комунікації, фасилітації групових процесів, аналітики освітніх результатів і створення цифрового простору підтримки;

здатні розробляти авторські тьюторські кейси (індивідуальний план супроводу, сценарій наставницької зустрічі, модуль розвитку професійних компетентностей), презентувати та захищати їх як результат власного професійного вдосконалення;

демонструють розвиток етичної, соціальної та лідерської позиції, усвідомлюють значення наставництва як чинника академічного партнерства та професійної культури у вищій освіті;

здатні до саморефлексії й саморозвитку, ведення тьюторського портфолію, оцінювання власних досягнень і планування подальшої траєкторії професійного зростання.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації: підсумковий контроль здійснюється у формі комплексного заліку, який складатиметься з двох частин: тестування та захист проєкту – представлення авторського тьюторського кейсу, який відображає практичні вміння слухача з проєктування та реалізації наставницької/тьюторської взаємодії (індивідуальний план освітнього супроводу здобувача освіти, сценарій наставницької сесії, кейс професійної підтримки молодого викладача, програма мінітренінгу з розвитку рефлексії чи мотивації, опис інструментів для фасилітації групового процесу тощо).

Документ про підсумки підвищення кваліфікації: Свідоцтво про підвищення кваліфікації (Ліцензія МОН України: Наказ від 15.11.2016 №1492-л «Про переоформлення ліцензій»).

2. НАВЧАЛЬНО ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва навчальних тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Модуль 1. Наставництво у вищій освіті: філософія, ролі, етика					
Тема 1.1. Наставництво як стратегічна функція викладача в системі вищої освіти	2	4	2	-	8
Тема 1.2. Тьюторство як технологія реалізації наставництва	2	4	2	-	8
Тема 1.3. Етичні засади наставницької взаємодії та культура підтримки	2	4	2	-	8
Тема 1.4. Нормативно-правові засади наставництва у вищій освіті України	2	4	-	-	6
Разом за модулем	8	16	6	-	30
Модуля 2. Тьюторські технології в системі наставницької взаємодії					
Тема 2.1. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача освіти: мета, структура, етапи супроводу	4	4	2	-	10
Тема 2.2. Фасилітаційні й коучингові методи у наставницькій діяльності	2	6	2	-	10
Тема 2.3. Цифрові інструменти підтримки тьюторської взаємодії	2	6	2	-	10
Разом за модулем	8	16	6	-	30
МОДУЛЬ 3. Наставницька майстерність і тьюторський кейс як інструмент професійного розвитку					
Тема 3.1. Проєктування	2	4	2	-	8

тьюторського кейсу: структура, етапи, логіка супроводу					
Тема 3.2. Саморефлексія та супервізія в діяльності наставника	2	4	2	-	8
3.3. Професійне портфоліо як інструмент розвитку наставницької майстерності	2	4	2	-	8
3.4. Презентація авторського тьюторського кейсу	2	4	-	-	6
Разом за модулем	8	16	6	-	30
Підсумкові заходи				залік	
Усього	24	48	18	-	90

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. Наставництво у вищій освіті: філософія, ролі, етика

Тема 1.1. Наставництво як стратегічна функція викладача в системі вищої освіти

Ключові питання теми: Поняття наставництва, його місце і роль у структурі професійної діяльності викладача. Функції наставника у професійному та особистісному розвитку здобувача освіти. Наставництво як інструмент формування автономії, відповідальності, саморефлексії.

Тема 1.2. Тьюторство як технологія реалізації наставництва

Ключові питання теми: Сутність, принципи і завдання тьюторського супроводу у вищій освіті. Тьюторство як форма індивідуалізації освітнього процесу. Розмежування понять «тьютор», «ментор», «куратор» у контексті освітнього середовища.

Тема 1.3. Етичні засади наставницької взаємодії та культура підтримки

Ключові питання теми: Етичні норми у відносинах викладач – здобувач освіти. Повага до гідності, довіра, емпатія, академічна доброчесність. Професійна культура підтримки як складова академічного середовища.

Тема 1.4. Нормативно-правові засади наставництва у вищій освіті України

Ключові питання теми: Законодавче забезпечення індивідуалізації освіти. Професійний стандарт викладача ЗВО (МОН, 2024) і вимоги до

тьюторських компетентностей. Наставництво в контексті стратегій освіти дорослих і безбар'єрності.

МОДУЛЬ 2. Тьюторські технології в системі наставницької взаємодії

Тема 2.1. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача освіти: мета, структура, етапи супроводу

Ключові питання теми: Поняття індивідуальної освітньої траєкторії. Етапи її побудови: діагностика потреб, постановка цілей, моніторинг і рефлексія. Роль наставника у підтримці самостійності та мотивації здобувача освіти.

Тема 2.2. Інструменти тьюторського супроводу: індивідуальний план, карта розвитку, портфоліо

Ключові питання теми: Призначення та структура індивідуального плану розвитку. Портфоліо як інструмент саморефлексії і фіксації прогресу. Методи зворотного зв'язку у наставницькій взаємодії.

Тема 2.3. Фасилітаційні й коучингові методи у наставницькій діяльності

Ключові питання теми: Підходи фасилітації та коучингу в освіті дорослих. Техніки активного слухання, відкритих питань, підтримки і зворотного зв'язку. Групова фасилітація як простір рефлексії та взаємного навчання.

Тема 2.4. Психологічні аспекти та цифрові інструменти підтримки тьюторської взаємодії

Ключові питання теми: Психологічна підтримка і запобігання емоційному вигоранню. Емпатійна комунікація і цифровий етикет у наставницькому середовищі. Цифрові платформи для організації супроводу (Google Workspace, Padlet, Mentimeter тощо).

МОДУЛЬ 3. Наставницька майстерність і тьюторський кейс як інструмент професійного розвитку

Тема 3.1. Проєктування тьюторського кейсу: структура, етапи, логіка супроводу

Ключові питання теми : Структура тьюторського кейсу: опис ситуації, мета, завдання, результати. Методика розроблення кейсу для освітнього чи професійного контексту. Зв'язок між наставницькою дією і результатом розвитку здобувача освіти.

Тема 3.2. Саморефлексія та супервізія в діяльності наставника

Ключові питання теми: Рефлексія як механізм професійного зростання викладача. Супервізія і взаємопідтримка у наставницьких спільнотах. Інструменти самооцінювання ефективності наставницької діяльності.

Тема 3.3. Професійне портфоліо як інструмент розвитку наставницької майстерності

Ключові питання теми: Призначення і структура професійного портфоліо наставника. Відображення динаміки професійного зростання. Самоаналіз сильних сторін і зон розвитку.

Тема 3.4. Презентація та захист авторського тьюторського кейсу

Ключові питання теми: Принципи публічної презентації наставницьких результатів. Критерії оцінювання тьюторських кейсів. Рефлексія власного професійного шляху через захист кейсу.

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Державна стратегія регіонального розвитку України на 2021-2027 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 [Електронний ресурс]. URL: <https://surl.li/dpyelu> (дата звернення: 27.09.2025).
2. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу» : Закон України від 21 червня 2024 р. № 3642-IX./ База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3642-20#Text> (дата звернення: 29.09.2025).
3. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 29.09.2025).
4. Концепція розвитку освіти дорослих в Україні [Електронний ресурс]. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2020. URL: <https://uaod.org.ua/dokumenty-u-sferi-osviti-doroslih> (дата звернення: 27.09.2025).
5. Наказ Про затвердження Положення про дистанційне навчання. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (дата звернення: 29.09.2025).
6. Наказ Про затвердження Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0184-16#Text> (дата звернення: 29.09.2025).
7. Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні до 2030 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 квіт. 2021 р. № 366-р. Київ : КМУ, 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-%D1%80#Text>. (дата звернення: 29.09.2025).
8. Стаття 53. Права та обов'язки здобувачів освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 29.09.2025).

Основна література

1. Гемпель М., Вімер Ш., Зекира А. Якісне тьюторство [Електронний ресурс]. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. URL: <https://is.gd/QX3owd> (дата звернення: 15.01.2025).
2. Грицюк І. М., Просіна О. В. Психологічні засади тьюторингу в роботі викладача ВНЗ // Scientific Collection «InterConf+»: with the Proceedings of the 9th International Scientific and Practical Conference «Current Issues and Prospects for The Development of Scientific Research» (June 19–20, 2024;

Orléans, France). 2024. Вип. 46 (205). С. 110–116. ISSN 2709-4685. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742305/>.

3. Непийпа Н. Д. Розвиток професійних компетентностей тьюторів через онлайн-платформи: можливості та виклики. *Вісник післядипломної освіти: збірник наукових праць*. Серія «Педагогічні науки». 2025. Вип. 31 (60). С. 189–201. DOI: [https://doi.org/10.58442/3041-1831-2025-31\(60\)-189-202](https://doi.org/10.58442/3041-1831-2025-31(60)-189-202).

4. Непийпа Н. Роль тьюторської компетентності у відкритій освіті. *Knowledge, Education, Law, Management*. 2025. № 2 (70). С. 32–39. DOI: <https://doi.org/10.51647/kelm.2025.2.4>.

5. Осадча К. П. Використання мультимедійних навчальних програм у професійній підготовці викладачів-тьюторів [Електронний ресурс] *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2012. № 3/4. С. 72–75. URL: <https://is.gd/twg06k> (Дата звернення: 15.01.2025).

6. Шкарлатюк К. І., Коширець В. В., Просіна О. В. Тьюторинг у вищій освіті: вплив на академічну успішність та професійний розвиток. *Психологічні студії*. 2024. № 1. С. 190–196. DOI: <https://doi.org/10.32782/psych.studies/2024.1.26>.

Додаткова література

1. Просіна О. В. Управління розвитком творчого потенціалу педагогічних (науково-педагогічних) працівників як чинник професійної трансформації. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 2 (63). С. 238–243. ISSN 2663-6085.

7. Просіна О. В. Психологічна інтервенція як чинник професійної трансформації педагогічних працівників: програма підтримки в умовах освітніх змін. *Вісник післядипломної освіти : зб. наук. праць. Серія «Соціальні та поведінкові науки; Управління та адміністрування»*. 2025. Вип. 32 (61). С. 139–160. ISSN 3041-1858. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745502/> (дата звернення: 20. 09. 2025).

2. Opening Up Education: The Collective Advancement of Education through Open Technology, Open Content, and Open Knowledge; M. S. Vijay Kumar, Ed. [Online]. Available: <https://is.gd/qdN4C3> Application date: January 15, 2025.

3. Швець Т. Є. Функціональний підхід до визначення тьюторських компетентностей вчителя. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 64. Т. 1. С. 33–40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/64.1.6>